

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
LAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Din preocupările prezentului

(+). Veacul nostru e veacul întovărășirilor; a lucrărilor săvârșite viribus unitis. Atât cei buni, cât și cei răi știu că, acum mai mult ca odinioară, unde-i unul nu-i putere în fața greutăților de învins. De aceea cei ce s'aseamănă s'adună în societăți, syndicate, reuniuni, fascii ori soviete. Și nu se înșală. În vâlmășagul atâtor interese potrivnice singuraticul înseamnă foarte puțin. Pentru cucerirea unui drept, pentru învingerea unui obstacol, pentru izbânda unui ideal, afară de cazuri excepționale, e de lipsă lucrarea împreună a mai multor forțe bine încheiate, înțelept organizate și coordonate, unitar și autoritar cărmuite.

Biserica a priceput, așa zicând, din fașe acest adevăr. Căci o vedem chiar dintru început grupându-și forțele și directivându-le cu mână tare: Colegiul apostolilor deoparte. Instituția diaconilor și a diaconeselor de alta. Preoți și mireni, bărbați și femei luptând sub acelaș steag al lui Hristos, pe poziții diferite și bine demarcate, cu drepturi și datorințe destul de precis fixate. Și aceeaș conduită de suverană stăpână ce nu îngăduie nici amestecarea, nici inversarea rolurilor celor două tabere: a clericilor și a mirenilor, a urmat-o și o urmează și azi Mireasa Domnului, de câte ori e vorba de luptele ce poartă ea pentru răspândirea adevărului, întărirea împărăției lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor.

Unicuique suum! Aceasta-i deviza ei. Aplicată la apostolatul laic, înseamnă: mireni sunt tovarășii de luptă ai preoților. Vestirea dela amvon a cuvântului, întemeierea și cărmuirea bisericii precum și grija de păstrarea și împărțirea sfintelor taine aparține însă exclusiv tagmei celor chemați și aleși în sortem Domini ca Aaron. Mirenilor le este rezervat, bine înțeles că alături de slujitorii altarului și sub ordinele bisericii, tărâmul imens al binefacerilor cu frații coplesțiți de mizerii fără număr. Catehismul prinde aceste binefaceri sub sugestiva numire de fapte ale îndurării trupesti și sufletești. Și, Doamne, cât este mici de făcut și de câte ori laicului ti este incomparabil mai ușor ca preotului să pătrundă acolo unde-i lipsa mai arzătoare, — dar poate și mai cu sfială tănuțită — și să ducă ajutor și ulinare, fără să atragă atenția umilitoare a cuiva, și deci fără să fie expus posibilității de a fi respins de nevoiașul jignit în sensibilitatea lui omească ușor de înțeles. Cine poate face apoi tănuțituri bune o propagandă mai cu efect în lumea celor simpli, și toamai de aceea apucați în mrejele ulburătorilor de conștiințe, ca mireanul cunoscut le cinstit și nebănuțit de trafic în interesul propriu?

De ne-am fi crescut o pleiadă de asemenea jutoare, altfel am sta decum stăm. Asta una-i sigur. Dar dacă până acum am întrelăsat această datorință elementară, din nu știu câte motive vese de păr, vremea este să îndreptăm greșala recuțului. Căci material de oameni, din mila celui, avem multușor. Și bun. Congresele agriste la Oradea și Carei sunt atât de revelatoare! Un-i marele Spiritus Rector al așteptărilor obștești?

Ne cheamă diaspora

Suflete primejdute — Apostolie curată — Vremea este să trecem la faptă
de P. STRĂJERU

Poveste veche și duloasă: sărăcia și nevoile și slujba fac silă. Te smulg de pe platurile copilăriei tale, te desrădăcinează din lumea de care te leagă toată ființa ta, tot sufletul tău cu dorurile lui, cu aspirațiile lui, cu concepția-i de viață, cu vederile lui religioase, cu specificile-i necesități etice-ășetice, — te aruncă în diasporă, răslețindu-te de cei de un crez cu tine, de cei ce au fost, în toate privințele, un gând și o inimă cu tine. Trec apoi anii. Și cu ei se rup, rând pe rând, fășii din rezistența ta morală, din personalitatea ta de altă dată, până când, sensim sine sensu, noua ambianță te face după chipul și asemănarea ei. Proces lent dar sigur, mai ales când e vorba de suflete simple, apucate de vâltoare și lăsate la voia întâmplării, fără ca glas de prieten să le desbuimăcească, mână de frate să le tindă ajutor, inimă de părinte să le încurajeze, să le lumineze, să le întărească.

Tragedia aceasta e tragedia atâtor din surorile și frații noștri trecuți dincolo. Plecați, cu mîile și cu zecile de mii, întru căutarea celor de lipsă traiului, se așează unde biată pot. Și cu asta, basta! Cine-și mai bate capul cu viața lor sufletească? Cine să le dele un sfat duhovnicesc, o mângâiere de-a credinței în care au crescut? Cine să le fie scut și razim în puzderia de primejdii ce-i pândesc din toate părțile? Cărți și alte tipărituri religioase potrivite nu prea au, ori nu le cunosc; preot de-al lor nu le stă la îndemână, de slujbe pe cari le cunosc și le doresc nu au parte; cuvântul nestruciat al Domnului n'are cine să li-l vestească. Deși atâta lipsă ar avea de sfetnici înțelepți și nemincinoși și de ispravnici ai tainelor sfinte! Căci ispitele sunt mari și multe, ispititorii iscusii și insistenți. Sfinții din ceriu să fie, și în așa împrejurări ar trebui să se teamă de cădere. Dar mi-te niște muritori de rând, supuși slăbiciunilor.

Să se noteze bine: zeci de mii de frați și surori de credință se află în situația aceasta și ne cer ajutorul din pragul pierzării. La Câmpina, Ploiești Pitești, — de Capitală nici nu mai vorbim — și în atâtea alte centre industriale și comerciale din Vechiul Regat, avem puternice nuclee de credincioși de-ai noștri cari cu dor doresc să-și albească păstorii lor sufletești. Fără ca dorinței lor până acum să i-se fi făcut îndestul decât într-o măsură de tot neînsemnată. Nu va zice doar nimeni că biserica, „Sf Vasile“ din București e deajuns pentru toți, când s'a dovedit că e absolut neîndestulătoare chiar și numai pentru mîile de uniți din Capitală.

Că așa nu mai merge, e limpede. Ceterum censeo al nostru, pentru moment și pen-

tru viitor, este implacabilul: Mai multă grijă de mântuirea fraților din diasporă! Conștiința preoțească nu poate fi decât sângeră ultragiată de gândul că stăm, faptice, nepăsători a chemarea celor amenințați să fie înghițiți de puhoiu. Mărturisim doar existența sufletului, valoarea lui neprețuită, frumseța-i neasemuită și veșnicia ce-l așteaptă întru împărăția cerească, dacă în trecerea sa pe pământ va petrece statornic în legăturile singurei biserici a lui Hristos care, așa credem și așa vestim, este biserica noastră și a lor, și de care înstrăinarea de acum e primejdie să-le deslipească. Să fie mărturisirea și propovăduirea noastră numai o îmbinare de fraze frumos sunătoare, brodate pe neant? — Departe de noi până și umbra unei bănueli ca această

A mai drămului greutățile și jertfele e o impietate. N'avem preoți pentru așa ceva? Să-i creăm! Și cum ar fi să nu-i avem? Celibii pentru ce-s, dacă nu pentru a fi gata să ocupe pozițiile cele mai greu de apărat și mai primejdute? Să se facă o ochire asupra contingentului de celibi și se va vedea că sunt destui cari pot fi înlocuiți în slujbele de acum, fără să se resimtă lipsa lor. În schimb ar putea purta războaie strălucite pe frontul spiritului în agitata lume a fraților răslețiți, unde anevoie se poate urni cel împovărat de balastul familiei.

Odată ce ne-am îngrijit de personal bisericesc potrivit, celealalte urmează de sine. Orice început e greu și de regulă modest. Harul Domnului și vremea se îngrijesc de rest. Mai bine zece smerite case de rugăciuni în zece centre, decât o catedrală pompoasă într-o singură localitate, pentru o singură comunitate.

Ce n'a făcut și nu face catolicismul german pentru credincioșii din diasporă! Și câte obstacole n'a avut și nu are să învingă! S'a ridicat însă și se ridică peste toate mizeriile pricinuite de protestantismul dominant în Prusia și azi, în pofida tuturor uneltirilor dujmane și a șicanelor îndurate, se poate mândri cu o episcopie în Breslau, seminar teologic și biserici în Berlin, școale, mănăstiri și parohii înfloritoare în toate părțile patriei lui Bismarck.

Pilda aceasta caută s'o urmăim și noi. Și până una-alta: să se înființeze o administratură apostolică română unită în București. Cel investit cu demnitatea aceasta va ști mai bine ca oricine ce-i de făcut, și cum este a se purcede pentru ca nici unul din sufletele fraților răslețiți să nu se piardă din vina noastră. — Cu cât mai repede, cu atât mai bine!

Din gura pruncilor... Pot dușmanii să-l împoaste cât vor vrea și cum vor vrea, adevărul e că urmașul Sf. Petru continuă a fi încunjurat de atâta stimă și iubire, cum n'a fost și nu este nimeni dintre muritorii. Inimile curate simt că el e Căpetenie a creștinilor și Părinte al lor, rânduit de Cel de sus, și se îndreaptă spre el cu iubire filială. Neamul, rasa și vârsta nu hotărăște. Sunt cu deosebire mișcătoare dovezile de dragoste ale copiilor. Am adus și noi câteva. Și n'am mai sfârși dacă le-am aduce pe toate. Totuși nu ne putem stăpâni să nu dăm barem o parte dintr'o scrisoare sosită deunăzi Sfântului Părinte din Egipt, parohia Koulali aflătoare într'un cartier al orașului Cairo. Dăm cuvântul micilor logofeți ai cărții din țara vechilor Faraoni:

„Suntem 55 de Copți, micuți-micuți; patruzeșicinci de băeți și zece fetițe. Locuim în Koulali, un cartier sărac din Cairo. Părinții jezuți au deschis o școală pe seama noastră. Vineri, în 27 Maiu c. 35 dintre noi s'au botezat în biserica Părinților din Faggalah și printr'asta am devenit fiii Voștri. Sâmbătă au primit botezul și trei copile. Duminecă, în 29, pâr. Khauzam a venit în bisericuța noastră din Koulali și ne-a împărțit pentru întâi dată cu Mântuitorul Isus... Atunci ne-am rugat din toată inima pentru marele nostru Părinte dela Roma.

P. Khoury, jezuit misionar, ne-a spus că ați trimis o scrisoare la oamenii din toată lumea să se roage și să facă pocăință, fiindcă sunt răi cari vreau să ucidă pe Dumnezeu în sufletele pruncilor, și că sunteți tare trist din pricina asta. Am spus Pâr. Khoury că noi am dori să ne rugăm și să primim din nou pe Isus de sărbătoarea Sfintei Inimi, pentruca Părintele nostru din Roma să nu mai fie trist și pentru ca Isus să ierte tuturor oamenilor și să-i ajute...

Vă rugăm în genunchi, preascumpe Părinte, să binecuvânteți noului Voștri fil, și pe pâr. paroh Khauzam și pe P. Khoury, care

ne-a învățat să prețuim și iubim pe Isus și ne-a dat hănițe frumoase de întâia sfântă împărțanie și Vă mai rugăm să binecuvânteți pe Surori și pe toți câți predau catehismul la fetițe. — De încheiere Vă facem cunoscut că Vă iubim mult-mult și am fi peste măsură de fericiți să avem în școală o icoană a Voastră“.

Scrisoarea ticluită de copii în limba coptă, a fost tălcuită fidel în franțuzește și așa, original și traducere, a ajuns în mâinile Sfântului Părinte.

Patru feluri de presă. Toată lumea cetește. Dacă nu de alta, apoi pentruca s'arate că nu-i îndărăptul altora cu pretenții de cultură. Mai ales gazeta a devenit hrană indispensabilă pentru majoritatea absolută a celor inițiați cât de cât în tainele buchilor. Pușini știu însă că nicăirea nu-i mai adevărat ca aici proverbul: Nu-i tot aur ce lucește.

Pentru a preîntâmpina o rătăcire fatală pe acest teren primejdios, episcopul Audolent din Blois a scris săptămânile trecute o pastorală, în care face cunoscute credincioșilor de sub păstoria sa cele patru feluri de roduri ale tiparnițelor: presa rea, cea neutrală, cea binevoitoare, și cea bună.

Presa rea, după marele Păstor francez, e aceea care-și propune, drept scop, răsturnarea religiei și a principiilor sănătoase de ordine socială. Caracteristica acestei prese: se complăce în vătămarea deschisă și pe față a lui Dumnezeu, a bisericii și a Papii. Acopere cu vâlul tăcerii tot ce ar face cinste clerului catolic. Nutrește prejudițiile contrare bisericii, le pescuiește și exagerează tot ce o poate compromite; își râde de familie, averea privată, și patrie; subsapă autoritatea publică și pune pledeci, pe cât poate, în calea oricăror străduințe de pacificare națională și internațională. Un catolic conștient repudiază cu greutate asemenea presă. — Cea neutrală se strecoară mai ușor și în case cinstite și bine intenționate, căci poartă masca imparțialității, deși

lasă tot mereu să se subînțeleagă simpatiiile sale pentru dușmanii bisericii, ai crezului și moralei declarat creștine. Interesul și bunăvoința ce arată, ocazional, pentru chestii religioase, e nesincer. Nu-i greu să se vadă că provine din calcul. — Presa binevoitoare se ocupă serios și destul de temeinic și cu lucruri religioase. Prea e sgârcită însă în coloanele disponibile pentru atari preocupări. De unde urmează că nici aceasta nu suplimentează nici pe departe nevoile multiple și mari ale sufletului credincios. Nu-i rău s'o părtinim. Nici când însă nu-i iertat să ne uităm că asta o putem face numai după ce am asigurat îndeajuns singurul fel de presă vrednică de toată sollicitudinea noastră: presa cea bună, catolică.

Robului chivotelor — slavă!

— Spicuri din istoria congreselor euharistice internaționale —

Ne spune credința: Hristos Domnul, Împăratul veacurilor, petrece și acum, cu dumnezeirea și cu omenirea sa, între noi, tănuț sub speciile consacrate ale pâinei și ale vinului. Ne spune și inima: acestui oaspe ceresc, reținut pe pământul atâtor fărădelegi numai de dragostea ce-o poartă păcătoaselor noastre suflete, și chiar și trupuri, cu cari se unește spre a le sfinți și a le pregăti o fericită înviere, trebuie să-i aducem laudă netăcută și să-l preamărim fără încetare cu gura și cu spiritul. Căci prietenul nostru, fratele nostru, țara noastră, Dumnezeuul nostru este; alfa și omega oricărei vieți creștine în veacul de acum și în cel ce va să vie; în veșnicia întregă, și fiindcă dușmănia puterilor întunecului prinde forme tot mai văzute și isbește tot mai cu turbare în dumnezeescul rob al chivotelor sfinte, cuvințos lucru este și imperioasă datorință incumbă și celor ce se știu și se mărturisesc, cu apostolul, a fi mădulare din mădularele Lui, să-și vădiască și dânșii,

Foiața „Unirii“

Aspecte literare

— Reflexii cu tâlc —

de Gh. I. Biriș

După războiu, viața noastră literară a intrat par'că în zodia superficialității. Se judecă superficial fiindcă se citește superficial. De multe ori goana după gloria momentană, pe care o consacră mil de cetitori superficiali, duce la scrisul grăbit, a cărui schelărie se prăbușește odată cu actualitatea, fiindcă a fost lucrată pentru actualitate...

Și te întrebi: de unde această schimbare de temperament? Răspunsul vine dela sine: Superficialitatea nu e o problemă de temperament, ci o stare de conștiință, pe care războiul a mișcat-o din fața scrupulosității, aruncând-o pe panta tremurului grăbit și lucrului neaprofundat.

Această stare de lucruri a dat naștere gazetăriei literare, care întovărășește apariția scrierilor confrăților asociați prin zornetul reclamei; în timp ce operele scriitorilor adevărați, aleși, apar modeste în vitrine, fără reclame strigătoare și subtitluri stranii...

Respins, de cele mai multe ori, de aviditatea de senzațional a cetitorilor superficiali, ele se impun conștiinței cetitorilor aleși prin sufletul mare ce închid, fragment din universalul suflet, fiind ele însele universul „în cutare formă individuală și cutare amănunt particular, asemenea universului“ (B. Croce).

Viața noastră socială, după războiu, și-a

lărgit sfera, punând scriitorului uriașe zăcăminte spre desfundare. Romanul, prin complexitatea cadrului său, a devenit genul preferat de scriitori și de publicul cetitor. De aici bogata eflorescență a romanului și aproape dispariția nuvelei serioase și a schiței...

Fără a voi să fie un îndreptar, scrisul nostru, e doar un ecou al unor stări de lucruri existente, bolnăvicioase în substratul lor real...

Lumea, în jocul ei caleidoscopic, pune în mișcare sufletul artistului. Starea sufletească momentană, extazul în fața acestui joc sprintar, se concretizează în imaginea minunată șlefuită, desprinsă de lume, descărcare a prisosului de simțire al artistului. Astfel se încheagă arta, creație a geniului. Stilizată, ea poartă crâmpene din seninul optimism al sufletului uman, care te înalță, purificându-ți plăcerea. Morală, în neprihănită intrupare a formei intuitive, ea va trăi totdeauna, căutată de sufletele alese, cari prin substituirea egotistică (Einfühlung-ul individual) se vor revărșa în marele *Eu*, veșnic în zămislire de noui, diferite, fețe proprii... *)

Cu totul la alt punct periferic se situează mare parte din literatura noastră de azi.

Confuză, rezultat al verbozității nestăpânite, imorală: vânând senzaționalul și neexploatatul, în opera literară se desfășoară în larg imboldurile mocnite ale pasiunii, ca o continuare a dorințelor autorului însuș. Analiști a celor mai murdare situații, operele multor

*) Vederile panteiste ale autorului nu acopăr vederile Redacției. Curentul panteist fiind însă la modă, o să revenim și noi, cu prilej binevenit, asupra lui. (N. R.)

scriitori de azi devin strigăte ale pasiunii tănuite. Și ca să înșirăm câțiva: F. Aderca, T. Argezi, Cezar Petrescu I. Teodoreanu s. a.

În loc de flacăra pură, obiect de contemplare și elevațiune sufletească, găsești sgura sentimentelor.

Frivolul, obscenul, nebulosul, se întâlnesc des în literatura modernă mult citită.

Iubirea, element aproape indispensabil romanului și artei în general — căci „din ochi picură lacrimile: izvorul cel veșnic al iubirii; din iubire picură cântecul, poezia, frumosul, izvorul cel veșnic al lacrimilor“ (L. Rebreanu) — e înjosită la iubirea fără scrupule a femeii de stradă: săruturi strivite în voluptatea cârnii...

Impotriva acestor exagerări se ridică activitatea critică a dlui prof. G. Bogdan-Duică, dela Cluj, infierând relieful murdar al literaturii de miazme... Scriitorii de azi au uitat parcă să scrie pentru posteritate...

Dar precum din dărâmături se înalță ochii înflorați ai licuricilor, cari în lumina picturală a stelelor se închid în puritatea lor fecioară, până ce mâini pioase îi culeg, tot astfel operele alese, arta adevărată, se învâluie în tăcere respingătoare în fața gustului de azi („de 15 lei“), dând însă mult celor cari se apropie de ea...

Opera literară inspirată, capod'opera, cum spune Benedetto Croce: „nu aparține lumii, căci e mai presus de lume; nu depinde de clipa fugară, ci de eternitate. De aceea viața trece, arta rămâne“.

Din literatura noastră de azi doar timpul va arăta ce va rămâne...

deschis și pe față, hotărît și demn iubirea ce o poartă în suflete lui Isus euharisticul. La insulte publice să se răspundă cu omagii publice!

Din gândul acesta au răsărit congresele euharistice, cu purtarea în triumf, pe stradă, a împăratului sufletelor noastre. Cei dintâi cari au plănuit în amănunte și au deschis drumul acestor grandioase manifestări ale credinței vii sunt trei inimi luminate și aprinse la treptele altarului: Fericitul *Eymard*, episcopul de *Segur* și cucernica doamnă *Tamisiere*, din veacul trecut. Grație neobositelor străduințe în scris și cu vorba ale acestora, s'a ținut la Lille, în 1881, primul congres euharistic internațional.

Acestuia apoi i-au urmat celelalte, crescând în amploare și splendoare. La cincizeci de ani încheiați cronică bisericească încreastă cu mândrie treizeci și unu de congrese ca cel dela Lille. Răsunetul celui încheiat abia zilele trecute la Dublin stăruie încă în atmosferă, vestind măririle Domnului, dela răsărituri și până la apus.

După o sumară reprivire schițată de arhiep. A. *Bartolomăsi* în „L'illustration Vaticana” Nr. 12 din 15 Iunie c. asupra originii și dezvoltării congreselor euharistice reiese că, în trecuta jumătate de veac, Franța se poate mândri cu nouă asemenea congrese internaționale; Italia cu două; Belgia cu cinci; Germania cu două; Spania cu două; Anglia cu două; Austria cu unu; Elveția cu unu; Olanda cu unu; Canada cu unu; Statele Unite cu unu; Australia cu unu; Tunisia cu unu; Palestina cu unu; Irlanda cu unu. Strălucirea și însuflețirea cu care au fost ținute aceste praznice ale iubirii ispășitoare întrece orice închipulre. Îndeosebi cele din Roma (1922), Amsterdam (1924), Chicago (1926), Sidney (1928), Cartagina (1931) și Dublin (1932) au fost de o măreție și proporții cu adevărat fantastice.

La două din congresele euharistice internaționale am luat parte activă și noi Români: la cel din Viena, prin conferența Ț. Dr. *Victor Szmigelski* și liturghia română, pontificală, la care a cântat corul teologilor din Blaj, și la cel din Cartagina, unde a conferențiat p. canonic Dr. Ioan Bălan. La cel din Malta a luat parte, dar numai discret, Ț. ep. Dr. Vasile Hossu. Incolo însă nu ne-am prea remarcat cu aceste prilejuri solemne, de însemnătate epocală, și cu rezonanțe mondiale. Deși am avea atâtea motive să ne afirmăm, urbi et orbi, ca ramură verde a trunchiului veșnic viu și plin de viață al bisericii universale.

Sămânța aruncată în veacul trecut de cei trei sămănători pomeniți a odrăslit și alte roade binecuvântate: congresele euharistice naționale, pe eparhii și parohii, răspândite deja pe întreg rotogolul pământului. Italia se întrece în această privință cu Franța, Elveția cu Danemarca, Bosnia cu Indostanul. Numai zilele trecute s'au ținut, de ex., congresele euharistice ale diecezelor polone Sandomir și Czeszochowa. Cel dintâi în Radom, al doilea în Radomsk. Și cu ce afluență de popor! „L'Osservatore Romano” din 9 Iulie c. scrie — și știm cât de exact și conștient este organul Vaticanului în scrisul său, — zic, scrie că la serbările dela Radom au luat parte la 200.000 de credincioși, iar la cele din Radomsk mai bine de 30.000 de inși. Lumea creștină e dornică doar, în Polonia și pretutindenea, de apa vieții celei nepieritoare și e gata oricând să aducă, și publice, laudă lui Hristos. Trebuie numai să fie îndemnată, să fie învățată cum să facă acest lucru, și să se pună cineva în fruntea ei.

Procesiunile euharistice dela Oradea și Carei au dovedit că Românul și într'asta, ca

în tot ce-l nobil și sfânt, nu se lasă mai pe jos de alte neamuri. Să se facă și la noi, se înțelege că în formă potrivită și după pregătiri convenite, experiența dela Percy (o parohie franceză din eparhia Coutanges cu 2300 enoriași) unde nu de mult s'a ținut un congres euharistic parohial la care au alergat peste 10.000 de credincioși, și se va vedea câtă înțelegere creștinească, cât bun simț și câtă râvnă pentru cele sfinte stă ascunsă, și deatâteaori adormită, în sufletele sătenilor și a tuturor claselor noastre sociale române! Și până atunci însă Domnului să ne rugăm ca spiritul euharistic să se adânciască și întărească tot mai mult în sânul bisericii noastre. Reposita est haec spes in sinu meo: puțin și se va vedea și din această lature frumseța și deștoinicia sufletului românesc.

Mariș Barbu-Bănățeanu

Pe răbojul unei vizitații canonice.

Sigur, nu-i lucru ușor pentru un arhiepiscop, să-și cerceteze fiii sufletuși la ei acasă, în sat. Căci satele sunt multe, vremea schimbăcioasă, drumurile adesea rele, depărtările mari și lumea-i de multe feluri, cu multe dorințe și multe pretenții. Cu toate acestea, har Domnului, arhieriei noastre n'au pregetat în trecut, și, pe cât li-se poate, nu întrelasă nici acum, cercetarea turmelor binecredincioase. Binele ce fac, chiar și numai prin prezența lor în mijlocul poporului, este enorm. Unde mai puțin însă influința ce o are cuvântul, spus cu autoritate apostolică, al vlădicilor, și ascultat cu venerație adâncă de mulțimi? Considerentele acestea, nu încapă îndoielă că-i răsplătesc deja și ele îndeajuns pentru osteneala depusă.

La aceasta se mai adaugă însă ceva: constatările prețioase, în bine ori în mai puțin bine, ce se pot face cu atari prilejuri. Unui ochiu ager și unei judecăți serioase, nepreocupate, nu se poate să-i scape anumite amănunte revelatoare cari la fața locului iau altă înfățișare și au altă semnificație ca în hârtiile oficiale.

Acum câtu-i pentru Țara Oașului și parohiile din Ugocea, vizitate de *Preasf. Alexandru al Maramureșului* în zilele de 26—30 Iunie c., s'a putut constata că pretutindenea-i bine. În unele parohii e chiar foarte bine. Preoți respectați și ascultați, popor disciplinat și profund evlavios. Păstorul cel mare aproape pretutindenea e primit de mândre banderii de călăreți și însoțit de gloate numeroase, pe sub porți triumfale, pe alocuria câte trei, (ca la Călinești, de ex.), până la Casa Domnului unde-i sorb cu nesaț cuvintele de mângăiere și luminare. (În acest al doilea drum de apostolie *Preasf. Alexandru* a rostit peste 50 de cuvântări deosebite). Bucuriei creștine și române i-se alătură și Evreii cari, unde sunt în număr mai mare, îl așteaptă și ei pe unsul lui Hristos cu porți triumfale (ca la Turț, bunăoară) și cu urări de bun sos. — Și s'a mai constatat ceva: uneltirile ortodoxe nu mai prind. La Racșa, de ex. halna credinței, sfânticată un moment, e complect refăcută, rătăcirea trecută rămânând doar ca o reminiscență urită, din zile de întunec și tulburare. Las' că intelectualii noștri mireni din aceste părți sunt de-o corectitate și conștientitate religioasă exemplară. Dintre cei mulți pomenim unul singur: Dr. *Gavril Osianu*, prefectul județan și tovarășul nedespărțit al înaltului ierarh în acest drum de apostolie evanghelică și românească, într'un ținut ce se credea pe calea înstrăinării, dar care, și de astădată — după vorbă, după port — s'a vădit a avea o conștiință națională trează și mândră de sine cum rar mai întâlnești!

Fie bineprimită închinarea de Sânpetru

dela mănăstirea Bixadului, când eparhia de Nord a fost din nou pusă de *Preasf. Alexandru* sub scutul puternic al *Preacuratei*, și dele Domnul ca valul de căldură spirituală bogat nutrit în Țara Oașului de fiii sf. Vasile să se răspândească de acolo în tot cuprinsul provinciei noastre mitropolitane! (pl).

Tovarășii roșii nu-și dau odihnă oaselor. Bine înțeles că până ce nu vor da gata creștinismul și credința'n Dumnezeu. Cel puțin așa cred ei că aceasta le va fi cu puțință în curând. Deocamdată în marginile uniunii sovietice. După aceea în lumea întreagă. De: cine-i poate opri să nu facă planuri și să nu încerce a le realiza?

Destul că au fixat un program de cinci ani, l-au supus desbaterilor partidului, a fost primit de comisarii uniunii și are deja aprobarea celor din fruntea cârmuirii. Planul de acțiune din chestie prevede pentru anul prim: închiderea tuturor școalelor confesionale, mai ales a seminariilor și-a academiilor teologice. Până la 1 Maiu 1934 vor fi considerate toate bisericile și casele de rugăciune din orașele centrale, iar până la 1 Maiu 1937 cele din celelalte orașe și sate. Preoții și toți slujitorii cultelor religioase vor fi socotiți ca fiind înafara cadrului prevederilor alimentare și ca ca atari vor putea fi siliți să părăsiască teritoriul sovietic. În anul al doilea vor fi nimicite toate mănăstirile, vor fi scoși din servicii toți funcționarii ce mai țin la religie se va sfârși cu îngăduința de a se mai scrie și tipări ceva religios. În schimb va fi inundată țara cu filme, broșuri și tablouri antireligioase. Anul al treilea e luat în plan ca anul dezvoltării depline a organizațiilor ateiste la toate instituțiile de stat. Într'al patrulea an al „plătiletkei” toate bisericile și casele de rugăciuni vor fi prefăcute, cu putere oficială, în localuri de „distracții cinștite”, pentruca în anul al cincilea lupta antireligioasă să-și prăznuiască triumful pe ruinele trecutului, lichidând tot ce va mai fi rămas de lichidat.

Bun e Domnul. Vor trece și acești cinci ani nebunia roșie va rămânea ceea ce este: o nebunie. Pe Dumnezeu nime nu-l poate scoate din suflete. Acțiunea acestor emisari ai iadului va pricinui însă, cu toate acestea, pagube materiale și morale ce nu-i minte omească să le poată cuprinde și nu-i putere pământeană să le poată reface. Ei lucrează unitar și consecvent. — În aceeași vreme corifeii bisericilor și bisericuțelor creștine îndepărtate dela unitatea și ascultarea voltă de întemeietorul religiei creștine se macină sterile, se împiedecă împrumutat și țin legate atâtea energii de-ale bisericii adevărate, energii ce-ar putea fi cheltuite cu atâtea folos pe alte fronturi.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat de Cluj-Gherla a făcut următoarele numiri: p. *Laurențiu Nicoară* din Cluj-Cordoș a fost numit protopop onorar cu dreptul de a purta brâu roșu; p. *Emil Porușiu* trece, din disponibilitate, ca paroh la Jichișul de jos (distr. Dejului), iar nouhirotonitul p. *Nistor Mureșan* a fost numit administrator local la Lita din distr. Iara.

Pentru adevărul Domnului. Actualul regim spaniol ține să progreseze pe calea înstrăinării de biserică și evanghelie. Ministerul justiției a dat, mai în urmă, un ordin în senzul căruia pe viitor căsătoria civilă e obligatorie, numai aceasta bucurându-se de aci incolo de favorurile legii. Așaceva însă nu-i în concordanță cu Scriptura și cu tradiția spaniolă catolică. Din care cauză episcopul de Segovia, p. Dr. *Perez*

Platero, și-a făcut atenți credincioșii că o căsătorie încheiată cu preterarea rânduelilor bisericesti, numai în fața forurilor civile, nu poate fi socotită decât ca un concubinaj rușinos și păcătos. Pășirea îndrăzneată a episcopului a înfuriat rău pe cei dela cârmă. În scurtă vreme curajosul apărător al adevărului și moralei evanghelice a fost, printr'o simplă trăsătură de peană, suspendat de potențații politici. — Cazul, de altcum, nu e izolat. S'a purces la fel și cu episcopii de Toledo și Vitoria cari n'au înțeles nici ei să fie »câini muși« în fața samavolnicilor guvernamentale.

Două festivaluri artistice-culturale date de teologii din Blaj. Deși abia scăpați de oboseala examenelor de sfârșit de an, două echipe de studenți ai Academiei noastre teologice din Blaj —, una de pe Valea Mureșului și alta de pe Câmpie, — s'au apucat de altă muncă: aranjarea de festivaluri artistice-culturale. Și le-a succes și aceasta. Au concertat în 3 Iulie în *Unirea* (Vințul de sus) iar în 10 Iulie c. în *Șarmaș*. Programele s'au început cu conferențele prof. *Dumitru Neda* (la Vinț despre caracter, iar la *Șarmaș* despre datorința respectului împrumutat), după cari au urmat: puncte de cor din Viadona, Mureșanu, Dima, Mendelssohn, Dimitrescu; declamări și doine. — Gestul tinerilor noștri leviți a făcut dovada că se poate petrece și creștinește: cinstit și cu folos. Publicul numeros ce a participat la aceste festivaluri s'a îndepărtat firm convins despre acest adevăr.

Sfințire de episcopi catolici în Bolșevicia. Nu de mult pâr. episcop d'Herbigny, președintele comisiei papale pentru Rusia, a călătorit, din încredințarea Sf. Părinte, cu mii de primejdii, în țara Sovietelor. Se înțelege că această călătorie s'a petrecut în secret. Scopul călătoriei a fost atins: trimisul Papii a sfințit, vezi bine că tot în secret, cinci episcopi ruși noi. Cu totul lucrează acum, în această lume a prigoanelor și a morții, nouă episcopi catolici.

Locale. Miercuria ce vine, de Sf. Ilie, va *predica* în catedrală pâr. *Dr. Coriolan Pop-Lupu*, iar Dumineca viitoare pâr. *Dr. Nicolae Lupu*, ambii profesori dela Academia noastră teologică.

— Grație solitudinii primăriei, la frumusețile edilitare ale orașului nostru se mai adauge una: îndreptarea și *pietruirea străzii Avram Iancu*. Lucru ce îmbucură pe localnici și pentru care vor fi îndeosebi mulțumitori toți pietonii ce trag la gara Câmpia Libertății.

Strand și conștiință. Sezonul băilor, din nefericire, însemnează nu odată și nu pentru o stațiune balneară, evadarea totală dintre barierele buneicuviențe și a moralității. Având aceasta în vedere, cardinalul-episcop de Ostia, pâr. Belmonte, a dat o scrisoare pastorală prin care-și face atenți preoții și credincioșii să țină seamă de prescriesele moralei și ale demnității și în mijlocul vieții de strand. Preoții sunt sfătuiți să lămurască pe penitenți și în scaunul mărturisirii asupra primejdiilor ce amenință îndeosebi copiii și tineretul purtat pe la băi publice. Se inculcă însă stăruitor, tuturor, să încunjure, respectiv să părăsiască ostentativ, acele localități, unde s'ar vătăma cumva morala și demnitatea creștină. — La noi să nu fie cauza?

Olanda, model de activitate misionară. În 3 Iunie c. Sf. Părinte primind în audiență o ceată numeroasă de pelerini olandezi, le-a adresat cuvinte calde de laudă. Și cu tot dreptul. Căci țărișoara aceasta cu abia 36% catolici la cei mai puțin de 10 milioane locuitori în total, are 2503 misionari în teritoriile atârnoate de Propaganda Fide. Și pe cât de darnică e în personal pentru scopuri misionare, tot pe atât de marinimoasă e și în jertfele bănești spre aceleași scopuri. După Statele Unite,

Italia, Franca și Belgia urmează numai decât Olanda cu cele 2.489.499 lire date pentru răspândirea credinței și alte 2.940.945 lire dăruite pentru creșterea clerului indigen în teritoriile misionare. — Ambele sume privesc numai anul trecut.

Ziarist catolic sărbătorit. S'a întâmplat înainte cu 25 de ani că pâr. jezuit Malouf, prof. la universitatea »Sf. Iosif« din Beyrouth, s'a gândit c'ar fi bine să înființeze un cotidian pe seama Arabilor catolici. Și l-a înființat. L-a botezat Al-Bachir și l-a pornit în lumea restrânsă căreia-i era menit. Și de-un sferit de veac într'una, pâr. Malouf s'a îngrijit ca organul său de luminare să se aprindă, zi de zi, în capitala republicii Libanului, și să treacă, din mână în mână, la cei ce aveau și au lipsă de el. Acum, din prilejul aniversării împlinirii alor 100 de ani dela fondarea Universității, mica republică menționată nu și-a uitat nici de apostolul ce și-a fărâmițat sufletul în mii și mii de articole și articolașe de ziar. A sărbătorit strălucit și pe pâr. Malouf. — Și bine a făcut. Căci vrednic este.

Școala minieră a statului de Balamare primește elevi. Deși e unică în felul său în toată țara, școala aceasta care pregătește măestri minieri și metalurgi pentru minele și uzinele metalurgice, pentru minele de fer și sare atât ale statului cât și ale societăților miniere și ale particularilor, e puțin cunoscută de ai noștri. Și e păcat. Preoții și toți câți au contact cu părinții și cu absolvenții cursului inferior de liceu ori gimnaziu cari au împlinit vârsta de 17 ani, vor face un bine mare atrăgându-le atenția asupra acestei școli, de specială însemnătate în ce privește viața industrială-comercială a statului nostru. Pentru înormății este a se îndrepta cât mai îngrabă către Direcțiunea școlii, dat fiind faptul că cererile de primire pot fi înaintate cel mai târziu până în 15 August c. — Sperăm că de astădată nu ne vom lăsa întrecuți de străini.

† **Gheorghe Miloș**, preotul nostru din Nevrincea (eparhia Lugoșului) a trecut la cele veșnice, în anul 73 al vieții și 50 al preoției. — Odihnească în pace!

† **Paulina Pop n. Pădureanu**, văduvă de protopop, a încetat din viață Vineri, în 8 Iulie c. la Cluj-Mănăștur, într'al 75-lea an al vieții și 13 al văduviei. — Facă-i Domnul parte cu dreptii!

† **Dr. Vasile P. Filipciuc de Dolha și Petrova**, avocat, publicist, fost deputat și inițiatorul multor opere caritative, s'a stins subit, la 8 Iulie c., în vârstă de 47 de ani. Maramureșul pierde într'insul un inimos apărător al cauzelor românești și al ideii naționale. — Fie-i memoria binecuvântată!

Telefonul „Unirii“

H. Bistrița. Firește că ne bucurăm de orice știre ce poate să intereseze lumea noastră cetitoare și ni-se trimite la timp. Așteptăm însă ca trimitătorul, mai ales când ține ca scrisul său să apară sub semnătură în mai multe organe de publicitate, să nu ne »cinstească« cu copii mot a mot. Ori dacă e cazul, să ne facă atenți ca, pe lângă păstrarea fondului, să dăm noi altă haină celor comunicate. Altfel, din motive ușor de înțeles, celea intrate la redacție trec deadreptul la coș fără nădejdea vreunei ieșiri deacolo.

T. Geoagiu. Da. Am căpătat și noi »Scrisorile politice« ale d. Popescu Tudor-Dominant. E teribil, ca totdeauna. Ți-i face harcea-parcea pe liberali, ca să încheie a opta scrisoare către preoții ortodocși cu advertisementul solemn și grav: Lăpădați-vă de Satana! (Adecă de partidul liberal). Acum că preoțimea liberalo-ortodoxă îl va asculta și se va lăpăda de un așa diabol bănos și »bine«, ori ba, — asta-i altă căciulă. Treaba lor și a partidului. Pe noi uniții ne privește mai mult scrisoarea a noua, în care ia la refec partidul național-tărănesc. Pe trei pagini și ceva de tipar, strașnicul Cerber al ortodoxiei improvizat în apologet al partidului agrar, războindu-se cu partidul național-tărănesc, se expectorează împotriva »Unirii« dela 1700 și a »uniților«. Repertoriul e cel vechiu: Ortodoxia credincioasă Fanarului: singura mântuire a neamului; unirea cu Roma: o primejdie căreia trebuie să i-se pună capăt

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

prin »biruința complectă desăvârșită a ortodocșilor. În calea acestei biruințe s'a pus deacurmezișul partidul dlui Maniu. Dovezi: Legea bugetară din 1929 prin care s'au redus subvențiunile corurilor bisericilor ortodoxe »pentru ca să se lovească în frumusețea cultului ortodox«; legea modificatoare a legii Regimului General al Cultelor cu prevederile ei de pedepse aspre pentru clerici și mireni cari vor face agitații religioase »lege pentru a înfricoșa și a opri manifestările ortodocșilor contra Concordatului cu Papa«; apoi: Legea pentru concordat, pentru înființarea episcopiei Maramureșului, plus legea prin care s'a dăruit uniților teren în capitală pentru o catedrală ș. a. Concluzia: ca la scrișoarea a noua. Mai notăm că deodată cu d. Maniu îl dă gata și pe d. Ștefan Pnp dela »Sf. Sava« care »român catolic înfocat, dar șiret fără păreche« cum este a cutezat să susție în chiar inima țării că revoluția din 1848 e meritul uniților când ea este exclusiv »opera națională a românilor ortodocși«. — Unde ești tu Tepeș Doamne?...

C. Jimbolia. Suma de 200 Lei trimisă prin »U P.« în Februarie 1931, am primit-o.

Ch. Ainaș. Am primit 500 Lei. Achitat până la 30. VI 1932.

F. Glod. Am primit 200 Lei, abonament pe anul curent.

P. Cluj-Mănăștur. Am primit abonamentul pe 1932.

S. Șieu. Cristur. Am primit 200 Lei, abonament pe 1931.

Oficiul. Năsăud. Chităm primirea abonamentului pe 1931.

„Patria“ Instit. de Credit și Economii s. a. Blaj

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Patria“ din Blaj sunt invitați cu toată onoarea la

Adunarea generală extraordinară

care se va ținea, în sensul hotărârilor asociației băncilor românești „Solidaritatea“ aduse în adunările generale extraordinare ținute la 8 Maiu și 12 Iunie a. c., în ziua de 28 Iulie 1932 ora 16 la sediul băncii cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul consiliului de Administrație asupra situațiunii create institutului prin punerea în aplicare a legii de asanare a datoriilor agricole și propuneri cu privire la măsurile de luat, pentru asigurarea intereselor institutului.

Domnii cari voesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiat sunt rugați să-i depună acțiunile și plenipotențele cel mult până Marți în 26 Iulie a. c. orele 12 din zi la Cassa Centralei noastre din Blaj, ori la casele filialelor noastre din Teiuș și Șarmaș precum și la cassa „Administrației Centrale Capitulare“ din Blaj.

Blaj, la 12 Iulie 1932.

Consiliul de Administrație

Camera de Comerț și de Industrie din Alba Iulia

În conformitate cu art. 11 din legea și regulamentul legii pentru modificarea legii Camerelor de Comerț și de industrie, se aduce la cunoștința comercianților și industriașilor din jud. Alba și Târnava-Mică, că listele electorale, cuprinzând pe membrii eligibili ai acestei Camere de comerț, pe anul 1932, au fost revizuite, și sunt puse la dispozițiunea publicului, în birourile Camerei, pentru a lua la cunoștință.

Ceice vor avea de făcut vre-o contestațiune asupra înscrierii sau omiterii vre-unui membru de pe aceste liste, contestațiunea o vor înainta Camerei noastre în termen de 15 zile dela data de 12 Iulie 1932, când aceste liste au fost puse la dispoziția publicului.

Alba Iulia, 9 Iulie 1932.

președinte: **Crișanu Gavril** secretar: **Henegariu Cornel**